

NORDLAKS SMOLT AS
Straumsnes
8260 INNHAVET

Vår dato: 23.09.2020
Vår ref.: 201901588-13
Arkiv: 313
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Vegard Rønning Dahlen
22959396/verd@nve.no

Nordlaks Smolt AS – Søknad om tillatelse til økt uttak og regulering i Storvatnet i Flakstad kommune i Nordland – oversendelse av NVEs vedtak

Vi viser til deres søknad datert 11.02.2019.

Vedlagt oversender vi NVEs tillatelse til økt uttak og regulering av Storvatnet med tilhørende vilkår. Tillatelsen er gitt i medhold av § 8 i vannressursloven.

En nærmere begrunnelse for tillatelsen er gitt i vedlagte notat, Bakgrunn for vedtak. Vi viser til merknadene til vilkårene i dette notatet for krav til utforming av tiltaket.

Vi understreker at tillatelsen etter vannressursloven gjelder det nevnte tiltaket og betydningen dette har for de allmenne interessene i vassdraget. Tillatelsen gir ikke ekspropriasjonstillatelse. Tiltakshaver har selv ansvar for å avklare de privatrettslige forholdene til ev. andre rettighetshavere i området.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter. Tekniske planer behandles av seksjon for damsikkerhet i tilsyns- og beredskapsavdelingen.

Detaljplaner for miljø behandles av seksjon for miljøtilsyn i tilsyns- og beredskapsavdelingen.

Vi viser ellers til NVE veiledere 4/2018 og 3/2013: ”Rettleiar til forskrift om internkontroll etter vassdragslovgevinga” og ”Veileder for utarbeidelse av detaljplan for miljø og landskap for anlegg med vassdragskonsesjon” som finnes på <http://www.nve.no/miljotilsyn>. Vi understreker at det ikke må settes i gang noe anleggsarbeid før planene for arbeidene er godkjent av NVE. Vi minner også om at tiltakshaver må sørge for at planene er i samsvar med kommunal reguleringsplan og/eller arealplan.

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Det kan være utfordringer knyttet til koronaviruset. Dersom det ikke er mulig å sende en klage innen tre uker, må det sendes en begrunnet søknad om utsatt klagefrist til nve@nve.no. Se også informasjon om

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord

Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

frister i forbindelse med koronapandemien på våre nettsider: <https://www.nve.no/nytt-fra-nve/andre-nyhetssaker/nves-frister-gjelder-som-normalt-soknader-behandles-enkeltvis/>.

Med hilsen

Gry Berg
seksjonssjef

Vegard Rønning Dahlen
avdelingsingeniør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Bakgrunn for vedtak
Vassdragskonsesjon

Kopi til:

Flakstad kommune
Fylkesmannen i Nordland
Mattilsynet
Nordland fylkeskommune

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs e-postadresse er: nve@nve.no . NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: Skrive hvilket vedtak du klager på. Skrive hvilket resultat du ønsker. Opplyse om du klager innenfor fristen. Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.

Bakgrunn for vedtak

Vannuttak fra Storvatnet til produksjon av settefisk

Flakstad kommune i Nordland fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Nordlaks Smolt AS
Referanse	201901588-13
Dato	23.09.2020
Ansvarlig	Gry Berg
Saksbehandler	Vegard Rønning Dahlen

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9

7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B

6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	6
NVEs vurdering	11
NVEs konklusjon	15
Forholdet til annet lovverk	16
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	17

Sammendrag

Nordlaks Smolt AS ønsker å øke produksjonen i sitt eksisterende settefiskanlegg fra 2,5 millioner settefisk til 3,5 millioner fisk på ca. 100-120 g. I den forbindelse planlegges det å øke vannuttaket fra dagens 333 l/s til gjennomsnittlig 417 l/s og maksimalt uttak på 667 l/s. Det er i tillegg ønsket å øke reguleringshøyden fra dagens 1 m til 4 m mellom HRV 23 og LRV 19. NVE behandler i den forbindelse reguleringen, vannuttaket, riving av gammel dam, etablering av ny dam, og vannveien frem til anlegget.

I den offentlige høringsrunden til tiltaket mottok vi uttalelser fra **Fylkesmannen i Nordland, Nordland fylkeskommune og Direktoratet for mineralforvaltning (DMF)**. Fylkesmannen skrev i sin uttalelse at på bakgrunn av tidligere inngrep i Storvatnet og fraværet av minstevannføring vil tiltaket ha akseptable miljøkonsekvenser. Fylkesmannen har og kommentert at tiltaket vil kunne ha en viss negativ konsekvens for ål i form av redusert næringstilbud, men at bedre vandringsmuligheter vil kunne forbedre situasjonen. Videre skriver de at det er registrert hekkelokaliteter for kongeørn og at anleggsarbeidet bør legges utenom perioden mars-juni. Det kan også forekomme hekkende storlom som vil kunne bli sterkt berørt av redusert vannstand. Fylkeskommunen er positive til tiltaket med forutsetning om at ålens vandringsmuligheter sikres, at sivspurv ikke påvirkes negativt, at det blir en god estetisk utforming av dammen tilpasset landskapet, og at det utformes en vannbruksplan som sikrer at vannstanden holdes så jevn som mulig og perioder med lav vannstand holdes så kort som mulig. DMF uttalte at tiltaket ikke vil påvirke den lokale grusforekomsten i større grad enn eksisterende anlegg gjør i dag.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Det planlagte prosjektet vil øke vannuttaket og reguleringsmuligheten til det eksisterende settefiskanlegget, noe som vil øke produksjonen i anlegget og sikre fremtidig lønnsomhet. Økt reguleringshøyde vil kunne redusere næringstilgangen til de lokale fiskebestandene, og det er spesielt viktig å ta hensyn til ålen (VU). En ny demning vil forbedre ålens vandringsmuligheter og trolig kunne veie opp for noe redusert mattilgang. Det er også observert flere fugler av interesse i området som sivspurv (NT), kongeørn og storlom. Reguleringsgraden i Storvatnet har historisk vært lav i sommermånedene og det er denne perioden som er viktigst for fuglene. For å unngå forstyrning av kongeørn i hekkeperioden må anleggsarbeid unngås i perioden mars-juni. Det er ikke observert noen verdifulle naturtyper som vil bli berørt av tiltaket.

Hydrologiske beregninger lagt til grunn for søknaden viser at det omsøkte reguleringsregimet vil gi nok vann i magasinet til full produksjon i et typisk tørt år. Ved ekstremt tørre år vil anlegget iverksette tiltak som reduserer vannuttaket. Vannbesparende tiltak inkluderer kansellering eller reduksjon av

planlagte yngelinnett og uttak av kjøligere dypvann fremfor overflatevann. Det er søkt om å videreføre tidligere praksis om å ikke slippe minstevannføring. Slik vi ser det er det ingen verdier nedstrøms demningen som vil nevneverdig berøres av å ikke slippe minstevannføring.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Nordlaks Smolt AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til uttak og regulering av Storvatnet. Det gis tillatelse til et gjennomsnittlig uttak på 417 l/s per år og et maksimalt uttak på 667 l/s. Videre gis det tillatelse til å regulere Storvatnet med 4 meter mellom HRV på kote 23 og LRV på kote 19. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Nordlaks Smolt AS, datert 05.04.2019:

Etter vannressurslovens § 8 søkes det om tillatelse til:

- *Å øke uttaket av ferskvann fra Storvatnet til et gjennomsnittlig uttak over året på 25 m³/min, med et maksimalt uttak på 40 m³/min*
- *Å regulere Storvatnet mellom HRV 23 moh. og LRV 19 moh.*

Hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	6,5
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	16,3
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	79,6
Middelvannføring normalår	l/s	547
Middelvannføring tørrår	l/s	412
Middelvannføring ekstremt tørt år	l/s	265
Alminnelig lavvannføring	l/s	29
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	88
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	23

VASSDRAGSANLEGGET

Inntak	moh.	17
Avløp	moh.	0
Lengde på berørt elvestrekning	m./km	270
Lengde på vannledning	m.	290
Antall rør vannledningen består av	stk.	2
Vannledning, diameter	mm.	630 og 315
Total maksimal kapasitet på rør	l/s	330
Maksimalt vannuttak	l/s	667
Planlagt minstevannføring	l/s	0
Maksimalt antall smolt/fisk	stk.	3,5 mill.

MAGASIN

Magasinvolum	mill. m ³	4,75
HRV	moh.	23
LRV	moh.	19

Om søker

Nordlaks Smolt AS eies av Nordlaks konsernet, der Nordlaks Oppdrett AS eier 80 % og Nordlaks Holding 20 %. Nordlaks Smolt AS ble stiftet i 1991 og driver produksjon av settefisk i Nusfjord i Flakstad kommune i Lofoten. Settefiskproduksjonen på lokaliteten i Nusfjord har pågått siden 1986, og ble overtatt av Nordlaks Smolt AS i 1996. Dagens vannuttak ble vurdert konsesjonsfritt av NVE i 2009. Selskapet har også settefiskproduksjon på Innhavet i Hamarøy kommune og i Mørsvikbotn i Sørfold kommune.

Beskrivelse av området

Settefiskanlegget ligger på østsiden av Storvatnet, rett ved fylkesvei 807.

Storvatnet har et overflateareal på 1,2 km² og et nedbørsfelt på ca. 6,5 km². Nedbørsfeltet består hovedsakelig av snaufjell, med noe skog ved magasinet. To mindre vann, Svartvatnet og Tindvatnet, som ligger nord/nord-vest for Storvatnet er også med i nedbørsfeltet. Terrenget er forholdsvis bratt rundt nesten hele magasinet.

Storvatnet ble magasinert opp i 1947-48 for å forsyne Nusfjord kraftstasjon. Vannet ble regulert med en heving på 4 m, fra kote 19 til kote 23. Dammen er ca. 67 m lang, 4 m høy og har et overløp med en bredde på 5,5 m. Dammen er hovedsakelig fundamentert på fjell. Dammen er i generelt dårlig stand og har blant annet en lekkasje, og trenger oppgradering.

Fra Storvatnet går det et ca. 270 m langt elveløp ned til sjøen, som går delvis i kulvert under anlegget. Det har tidligere ikke vært sluppet minstevannføring, og det er kun flomoverløp som går i det gamle elveleiet. Siden elveleiet har vært tørrlagt siden etablering av kraftverket, ble denne ordningen videreført i konsesjonsfritaket fra 2009.

Teknisk plan

Reguleringer

Magasinet er i dag regulert mellom HRV 23 og LRV 22. Omsøkt regulering vil være mellom HRV på kote 23 og LRV på kote 19. Vannets naturlige vannstand tilsvarer LRV på kote 19.

Overføringer

Det er ikke planlagt noen overføringer i forbindelse med tiltaket.

Inntak

Anlegget har 2 vanninntak i Storvatnet, ett overflateinntak på 3 m dybde og ett bunninntak på ca. 50 m dybde. Eksisterende inntak skal benyttes.

Vannvei

Fra dammen går vannet i ett 315 mm rør og ett 630 mm rør. Rørstrekket er 290 m og rørene ligger i dagen. Eksisterende rør er planlagt beholdt da de har tilstrekkelig kapasitet til omsøkte vannmengde.

Veier

I forbindelse med oppgradering av dammen planlegges det at skogsveien som går fra fylkesveien til dammen oppgraderes til permanent vei. Dimensjonene blir de samme som i dag.

Arealbruk

Det vil etableres et riggområde på ca. 3860 m² i forbindelse med utbedring av dam. Midlertidig massetak vil inngå i riggområde. Veien til dammen skal oppgraderes som nevnt ovenfor, men arealbruk vil forbli det samme.

Drift av anlegget og vannbesparende tiltak

Produksjonsplanen tar utgangspunkt i en produksjon av 3,5 millioner smolt per år. Yngelen er ca. 5-10 g ved innsett i anlegget og det planlegges 4 innsett av yngel i året. Hvert yngelinnsett gjennomgår startforing når yngelen er 15-20 g. Tilveksten i anlegget er basert på naturlig vanntemperatur og vil derfor variere med denne.

Anlegget er i dag et gjennomstrømningsanlegg. Samtlige kar i produksjonen har installert utstyr for måling av vannforbruk, slik at forbruket styres på karnivå etter fiskens behov. Vannressursen vurderes løpende i anleggets vannbruksplan. Magasinfyllingen overvåkes kontinuerlig og legges inn i vannbruksplanen sammen med vannforbruk. Dette sikrer at tilgjengelig vannmengde styrer den planlagte produksjonen. For å hindre at anlegget kommer under LRV er det innført prosedyrer for å sikre at vannbesparende tiltak blir iverksatt tidlig, slik at endringer i biomassen kan planlegges. Erfaringsmessig bør magasinet være over kote 22 både 1. januar og 1. juni. Hvis ikke, bør anlegget iverksette tiltak og redusere planlagt produksjon tilstrekkelig slik at anlegget ikke kommer under LRV. Den hydrologiske analysen viser at det med LRV på 19 selv i tørrår vil være nok vann i magasinet til en normal produksjon. I tilfeller av ekstremt tørre år, eller i tilfeller av svært tørre perioder på året, vil det være nødvendig å innføre tiltak i driften for å redusere vannforbruket.

Anlegget har muligheter til å redusere vannforbruk ved å senke temperaturen på inntaksvannet om sommeren ved å bruke dypvannsinntaket. Et mer langsiktig tiltak for å redusere vannbehovet vil være å redusere biomassen i neste innsett av yngel. For å tilpasse produksjonen enda mer til tilgjengelig vannressurs planlegges det å fordele innsett av yngel i flere omganger gjennom året. Ved bruk av fire yngelinnsett i året kan anlegget effektivt redusere vannforbruket ved å enten redusere biomassen i neste planlagte innsett eller ved å kansellere innsettet. Kun yngel som allerede er i anlegget vil da bruke vann til den tas ut.

Nordlaks Smolt AS har nylig gjort store investeringer i et nytt RAS anlegg, og ønsker i første omgang å beholde anlegget i Nusfjord som et gjennomstrømningsanlegg. Det er ønsket å bygge opp intern erfaring og kompetanse med både teknologien og biologien. På litt lengre sikt planlegges det også å se på mulighetene for RAS i Nusfjord. Tiltaket i denne søknaden vil sikre tilstrekkelig vann til produksjonen for å ha mulighet til senere investeringer.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Ifølge kommuneplanens arealdel er anleggets bygninger lokalisert innenfor område definert som industri og næringsområde. Demning og rørtrasé ligger i LNF område, men det er utalt av Flakstad kommune at kommuneplanen ikke ivaretar anleggets situasjon, og at anlegget var etablert før planen ble laget. Kommunen har bekreftet at tiltaket ikke kommer i konflikt med kommuneplanen.

Verneplan for vassdrag

Storvatnet er ikke omfattet av verneplan for vassdrag.

Nasjonale laksevassdrag

Storvatnvassdraget er ikke et nasjonalt laksevassdrag.

Andre verneområder

Det har ikke kommet frem informasjon om at berørt område er omfattet av andre vern eller er planlagt vernet.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 04.10.2019 sammen med representanter for søkeren. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Fylkesmannen i Nordland uttalte i brev av 21.06.2019:

«...

Regulering av magasinet vil ha en viss negativ konsekvens for ål i form av redusert næringstilbud. Fylkesmannen deler søkers vurdering om at nytt anlegg vil kunne forbedre vandringsmuligheter i sammenliknet med dagens situasjon. Dette vil i betydelig grad veie opp for endringene i reguleringen av innsjøen. Vi registrerer at søker med bakgrunn i dette skal samarbeide med fagmiljø for konstruksjon av ny dam. Dette bør følges opp i vilkårssettingen fra NVE nettopp for å sikre avbøtende og forbedrede løsninger for ålens vandringsmulighet. Når det gjelder røyebestanden vil økt regulering kunne være uheldig med tanke på reduksjon av leveområder og redusert mattilgang. Dersom plankton utgjør en vesentlig del av dietten til røyene, vil de negative effektene av å øke regulerings høyden for røyebetsanden være vesentlig mindre.

Når det gjelder terrestrisk miljø vil ytterligere senkning av vannstanden i Storvatnet kunne påvirke vannhusholdningen i myrområdene noe. Det er som det påpekes i søknaden her snakk om små arealer. Hva gjelder fugl er det kongeørn registrert med flere hekkelokaliteter i influensområdet. Disse vil ikke bli berørt av selve reguleringen, men vil kunne bli forstyrret dersom anleggsarbeidet legges i hekketida. Eventuelle anleggsarbeider bør derfor legges utenom perioden mars- juni. Når det kommer til storlom foreligger det usikkerhet hvorvidt det forekommer hekking i Storvatnet. Storlomen plasserer oftest reiret i en fordypning i bakken, men kan ha et sparsommelig underlag av vannplanter eller kvister. Reiret legges like ved vannkanten, gjerne på en liten holme. Storvatnet utmerker seg ikke som en typisk hekkebiotop, men samtidig kan ikke hekking her utelukkes. Naturmangfoldloven § 9 vil således komme til anvendelse her. Dersom det forkommer hekking vil en senkning av vannstanden med fire meter gi store negative konsekvenser.

På bakgrunn av tidligere inngrep i Storvatnet og fraværet av minstevannføring deler Fylkesmannen vurderingen om at det omsøkte tiltaket vil ha akseptable miljøkonsekvenser og at den samlede konsekvensen for tiltaket er liten negativ»:

Nordland fylkeskommune kom med en lengre høringsuttalelse i brev av 12.06.2019, og sammendraget fra denne er presentert nedenfor:

«Sammendrag

Fylkesrådet mener det er positivt at dam og vannuttak opprustes og anbefaler Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) å gi konsesjon til økt vannuttak fra Storvatnet i Flakstad kommune, samt økt regulering av vannet.

Fylkesrådet forutsetter at en konsesjon sikrer ålens vandringsmuligheter i vassdraget ivaretas best mulig og at sivspurv ikke påvirkes negativt. Det forutsettes at en eventuell konsesjon sikrer en estetisk god utforming av tiltaket tilpasset landskapet. NVE må vurdere om redusert vannføring i vassdraget kan få konsekvenser for ålens evne til å benytte seg av vassdraget og om foreslåtte avbøtende tiltak må tilpasses dette.

Fylkesrådet ber om at det utarbeides en vannbruksplan som sikrer at vannstanden i Storvatnet holdes så jevn som mulig og at perioder med lav vannstand holdes så korte som mulig. NVE bes også om å vurdere om tilstand for de berørte vannforekomstene skal settes til «sterkt modifiserte vannforekomster» ved revisjon av vannforvaltningsplan for Nordland og Jan Mayen.»

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard uttalte i brev av 20.06.2019:

«Ifølge Norges Geologiske Undersøkelse (NGU) 1 overlapper planområdet med en registrert forekomst (Nusfjord) av grus av lokal betydning. DMF vurderer de nye tiltakene slik at de ikke vil påvirke en eventuell fremtidig utnyttelse av denne forekomsten i større grad enn det eksisterende anlegg gjør i dag.

DMF har ingen ytterligere kommentarer saken.»

Søkers kommentarer til høringsuttalelsene

Søker har i brev av 02.09.2019 kommentert høringsuttalelsene:

«Fylkesmannen i Nordland

Fylkesmannen skriver i sin uttalelse at reguleringen av magasinet vil ha en viss negativ konsekvens for ål i form av redusert næringstilbud. Fylkesmannen deler vurderingen om at nytt anlegg vil kunne forbedre vandringsmuligheter sammenliknet med dagens situasjon, og at dette vil i betydelig grad veie opp for endringene i reguleringen av innsjøen. Fylkesmannen registrerer at søker med bakgrunn i dette skal samarbeide med fagmiljø for konstruksjon av ny dam, og mener dette bør følges opp i vilkårssettingen fra NVE for å sikre avbøtende og forbedrede løsninger for ålens vandringsmulighet.

Uttalelsen rettet til NVE tas til orientering av Nordlaks Smolt AS. Nordlaks Smolt AS skal, som også beskrevet i søknaden, samarbeide med fagmiljø for å sikre ålens vandringsmuligheter.

Kongeørn er registrert med flere hekkelokaliteter i influensområdet. Disse vil ikke bli berørt av selve reguleringen, men vil kunne bli forstyrret om anleggsarbeidet legges i hekketida. Evt anleggsarbeider bør derfor legges utenom perioden mars-juni.

Det vil bli tatt hensyn til hekkende kongeørn i perioden mars-juni.

Det foreligger det usikkerhet om storlom hekker i/ved Storvatnet. Vannet utmerker seg ikke som en typisk hekkebiotop, men samtidig kan hekking ikke utelates. Det påpekes at

Naturmangfoldloven §9 således vi komme til anvendelse. Dersom det forekommer hekking vil en senkning av vannstanden med fire meter gi store konsekvenser.

Siden det er usikkert om storlom hekker ved Storvatnet vurderte Nordlaks Smolt AS det som viktig å innhente ytterligere kunnskap. Våren 2019 ble det derfor utført en undersøkelse av mulige hekkelokaliteter. Undersøkelsen konkluderer med følgende: «*Alle kilder vi har tilgjengelig peker i retning i at det ikke hekker storlom ved Storvatnet i år. Vi har ingen observasjoner av hekkende storlom fra feltundersøkelser i år, det har ikke vært gjort registreringer av hekking ved vannet tidligere, og habitatet er ikke det best egnede for hekking etter tidligere regulering og tidvis ganske grov steinstrand/ur/sva.*» Se vedlegg for rapport.

Nordland fylkeskommune

Konsesjonen må stille krav som sikrer at ålens vandring i elva ivaretas best mulig. Videre at NVE må vurdere om redusert vannføring i vassdraget kan gi konsekvenser for ålens evne til å benytte seg av vassdraget og om foreslåtte avbøtende tiltak må tilpasses dette.

Se tidligere kommentar vedr ål.

Konsesjonen må sikre at sivspurv ikke berøres negativt.

I følge biologisk fagkompetanse vil arten i liten grad påvirkes av reguleringen av vannet.

Konsesjonen må sikre en estetisk god utforming av tiltaket og opprydding i etterkant av anleggsarbeidet.

Dette er i tråd med planlagt utførelse.

Fylkesrådet ber om at NVE påser at konsesjonsvilkårene er i tråd med forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldloven §§ 8- 12, og med Vannforskriften §12.

Uttalelsen rettet til NVE tas til orientering av Nordlaks Smolt AS.

Tiltakshavers foreslåtte avbøtende tiltak må inn i konsesjonsvilkårene.

Uttalelsen rettet til NVE tas til orientering av Nordlaks Smolt AS.

Det må utarbeides en vannbruksplan som sikrer at vannstanden i Storvatnet holdes så jevn som mulig og at perioder med lav vannstand holdes så korte som mulig.

Dette er i tråd med planlagt utførelse.

Tiltakshaver har aktsomhets og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonsentrasjoner må fylkeskommunen underrettes umiddelbart. Det forutsettes at nevnte pålegg bringes videre til dem som skal utføre arbeide i marken.

Dette er i tråd med planlagt utførelse.

Fylkesrådet ber NVE om å vurdere om tilstand for de berørte vannforekomstene skal settes til «sterkt modifiserte vannforekomster» ved revisjon av vannforvaltningsplan for Nordland og Jan Mayen.

Uttalelsen rettet til NVE tas til orientering fra Nordlaks Smolt AS. Dammen i Storvatnet ble bygd i 1947 og vannet ble da regulert med en heving på 4 m. Eksisterende vannstand er i dag 3-4 m over naturlig vannstand før 1947, og det 270 m lange elveløpet har vært tørrlagt siden da.

Direktoratet for mineralforvaltning

I følge Norge Geologiske Undersøkelser (NGU) overlapper planområdet med en registrert forekomst av grus av lokal betydning. DMF vurderer de nye tiltakene slik at de ikke vil påvirke en evt fremtidig utnyttelse av denne forekomsten i større grad enn det eksisterende anlegg gjør i dag.

Uttalelsen tas til orientering.»

Tilleggsopplysninger

Nordland fylkeskommune oversendte den 07.04.2020 et brev fra Statens vegvesen datert 11.03.2009:

«Angående kulvert Nusfjord - Smolten AS

Vi viser til brev datert 20.2.09 fra dere.

Vedlagt oversendes kopi av saksdokumenter 2005069492-1 til 5 samt 2008084526-01 og 5 som er korrespondanse med Gjensidige.

Som det vil fremgå varslet Smolten AS i brev av 4.10.05 om utbygging av smoltanlegget og påpekte at det var behov for å øke kapasiteten på rørene gjennom vegen. Smolten AS benyttet i denne forbindelse Ingeniør Ola Stavseth AS som rådgiver. Det ble bl.a. henstilt til vegvesenet om å foreta tiltak for å sikre kapasitet til å føre største flomvannføring i elven.

I brev av 27.2.06 gav vegvesenet uttrykk for sitt prinsipielle syn på saken:

”Ved bygging av anlegget ble bekken forbi smoltanlegget lagt i betongkanal. Vi kjenner ikke til om eier av anlegget den gang innhenta uttalelse fra vassdragsmyndighetene for beregning av flom og godkjenning av kanaliseringen slik vassdragsloven krever, men etter vår vurdering er det ved bygging av anlegget ikke tatt tilstrekkelig hensyn til verken størrelse på gjennomløp, flomvannføring og høyden på flo sjø. Vi registrerer også at det ligger slanger tilhørende anlegget gjennom to av rørene og at det er falt ned to betongkantsteiner i innløpet til renna. Begge disse elementene reduserer kapasiteten i renna.

Vi forutsetter at anlegget fjerner slangene når nytt blir anlagt. Vegvesenet fjerner betongsteinene. Håper dette bedrer kapasiteten.

Utover det å fjerne betongsteinene i innløpet kan vi ikke se at Statens vegvesen har noe ansvar for flomproblemene på stedet og vil ikke foreta tiltak for å øke kapasiteten.

Dersom Smolten AS vil gjøre tiltak, er vi åpne for det.”

Den 21.12.07 oppstod det en flomsituasjon som forårsaket skade på lagerbygningen til Smolten AS. Forsikringssselskapet Gjensidige dekket denne skaden og gjorde regresskrav gjeldende overfor Statens vegvesen.

I anledning dette kravet foretok vi en vurdering av saken og redegjorde for vårt syn i brev av 7.7.08 til Gjensidige.

Vi påpekte at vegen ble bygd på 1960-tallet og at det ikke hadde blitt registrert noen nevneverdige problemer med avrenningen gjennom vegen før smoltanlegget ble etablert omkring 1984 og bekkeløpet ble kanalisert inn i en betongstøpt renne. Vi påpekte videre at lagerbygget har blitt liggende for lavt i forhold til risikoen for vanninntrengning.

Slik vi ser saken vil nabolovens §2 ikke kunne medføre ansvar for Statens vegvesen overfor Smolten AS idet selskapet har etablert sin virksomhet etter at vegen ble lovlig anlagt og ikke tatt nødvendig hensyn til forholdene slik de var.

Byggingen av lagerbygget burde etter vår oppfatning vært gjort på en slik måte at man hadde forebyggt flomskader. Vi mener derfor at også nabolovens §13 kommer til anvendelse.

Vannressurslovens bestemmelser gir vel ikke noe selvstendig bidrag til løsning av saken. I tillegg til det som ovenfor er sitert fra vegvesenets brev av 27.2.06 vil vi påpeke at kanalen ved Nusfjordanlegget har et areal (bredde x dybde) på 2,66m² mens de 3 vegrørene til sammen har et areal på 2,36m². Dette tilsier at man ved stor vannføring nødvendigvis må få oppstuvning av vann foran rørene og risiko for oversvømmelse.

Høyden på demningen i bassenget kunne også vært hevet for å sikre mot overvann i ekstremværsituasjoner.

Planleggingen av tiltaket synes ikke å ha vært tilfredsstillende.

Vi har imidlertid hatt forståelse for problemene og bekymringen som man har hos Smolten AS. Dette er bakgrunnen for at vi satte fram forslag om å dekke halvparten av kostnadene med en utbedring av gjennomløpet i vegen.

Av hensyn til disponeringen av våre budsjettmidler, var vi nødt til å sette en tidsfrist for aksept av tilbudet og tilbudet ble ikke akseptert innen fristen. Vi har for tiden ikke tilgjengelige midler til å gjenta tilbudet.

Når det gjelder skjønn etter nabolovens §10 jf §16, så er forholdet det at "Dette gjeld likevel ikkje:

(b) når det er gjort vedtak om eller gjeve samtykke til oreigning av grunn til tiltaket, eller slik oreigningsrett fylgjer direkte av lova,".

Statens vegvesen har lovhjemmel i veglovens §50 for å erverve grunn og rettigheter til vegbygging.

Vi mener at det kan være hensiktsmessig at Smolten AS vurderer det tilbudet som vegvesenet har framsatt og så får vi eventuelt se om det kan være mulig å frigjøre midler til en omforent løsning i inneværende år eller overskuelig framtid.»

NVEs vurdering

Søknaden gjelder fjerning av gammel dam, og etablering av ny dam i Storvatnet, samt økt vannuttak og regulering til et eksisterende settefiskanlegg. NVE behandler reguleringen, vannuttaket, dammen og vannveien frem til anlegget.

Hydrologiske virkninger av tiltaket

Settefiskanlegget utnytter et nedbørfelt på 6,5 km². Effektiv innsjøprosent er på 18 %. Basert på søkers egne målinger og skalering i forhold til sammenligningsfelt er middelvannføringen i et normalår beregnet til 547 l/s. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 88 og 23 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget er beregnet til 29 l/s. Det er planlagt et gjennomsnittlig vannuttak på 25 m³/min (417 l/s) og et maksimalt uttak på 40 m³/min (667 l/s).

Det ble i 2006 utført en hydrologisk beregning for vassdraget av NVE, hvor Gåslandsvatn i Bø i Vesterålen ble benyttet som sammenligningsvassdrag. Her ble middelvannføringen beregnet til å være 280 l/s. Avrenningsfeltene i vassdragene er svært ulike der Gåslandsvatnet har store myrområder og lite snaufjell, mens Storvatnet har mye snaufjell og lite myr. Beregningene i seg selv har også en del usikkerhet knyttet til seg og estimatet har vist seg å ikke stemme med selskapets egne erfaringer. Nordlaks Smolt AS installerte en målestasjon i vassdraget i 2009 og har siden utført daglige registreringer av magasinstand, vannuttak og et anslag på lekkasje. I søknaden er det lagt med beregninger for totalt tilsig og middelvannføring i perioden 2010-2017. Basert på selskapets egne målinger er middelvannføringen beregnet til 518 l/s. I søknaden er i tillegg referansefeltene Jordelva (vassdragsnr. 179.5) og Langevatn (vassdragsnr. 178.1) brukt for beregninger av hydrologiske data. Ut ifra disse beregningene er middelvannføringen beregnet til å være 544 l/s i et normalår, 410 l/s i tørrår og 265 l/s i et ekstremt tørt år.

NVE vurderer at kapasiteten i Storvatnet er tilstrekkelig for normal produksjon i anlegget slik det er planlagt. I et typisk tørt år vil det ifølge de hydrologiske beregningene være tilstrekkelig med vann gjennom året. I deler av året vil det være lav vannføring hvor vannstanden vil synke, men det vil også være perioder hvor vannføringen vil være over forbruket slik at magasinet fylles. Slik det er skissert har selskapet gode rutiner for planlegging av produksjonen med tanke på erfaring med at vannstanden bør være over kote 22 både 1. januar og 1. juni, og at det er lagt rutiner for å iverksette tiltak for å redusere vannuttaket dersom det er behov. Vannbesparende tiltak inkluderer kansellering eller reduksjon av planlagte yngelinnsett og uttak av kjøligere dypvann fremfor overflatevann. Med hensyn til vannmiljøet og kapasitetssikkerheten er det viktig at vannstanden holdes så jevn som mulig og perioder med lav vannstand holdes så kort som mulig.

Det har tidligere ikke blitt sluppet vann fra magasinet, med unntak av overløp ved høy vannføring. Det er søkt om å videreføre denne praksisen. Fra utløpet av vannet og til fjorden går elveleiet over en kort strekning på ca. 270 m som går delvis bratt i terrenget med store stein hvor vannet i stor grad forsvinner imellom. Det er ikke mulig for anadrom fisk å passere dette partiet. Fylkesmannen har uttalt at fraværet av minstevannføring vil ha akseptable miljøkonsekvenser. Det har ikke kommet inn noen andre merknader angående slipp av minstevannføring i høringsrunden. Slik NVE ser det vil fordelene med å sette et krav om minstevannslipp være liten med hensyn til forholdene nedstrøms magasinet. Vi ser oss enige i Fylkesmannens vurdering og mener at de allmenne interessene nedstrøms inntaket ikke vil utsettes for en slik ulempe at det vil være nødvendig å fastsette et krav til slipp av minstevannføring.

Nordland fylkeskommune har opplyst med brev fra Statens vegvesen om at kulverten under fylkesveien kan være noe underdimensjonert for å ta unna flom. Det vil være nødvendig å gjøre en vurdering av om det er tilstrekkelig kapasitet i denne kulverten. Et økt uttak av vann vil imidlertid kunne redusere flomproblematikken noe.

Naturmangfold

I tilknytning til søknaden er det utarbeidet en rapport om biologisk mangfold av Ferskvannsbiologen, og det er gjort egne søk i relevante databaser som Artskart og Naturbase den 28.08.2020.

Naturtyper

Området rundt dammen og anlegget er allerede berørt av tidligere inngrep. Det er ikke registrert rødlistede naturtyper eller arter langs bekken fra demningen og ned til anlegget. En senkning av vannstanden og fortsatt tørrlegging av bekken vil ikke ha store konsekvenser for vegetasjonen i området ettersom det ikke er minstevannføring i dag.

Rundt Storvatnet er det mye bratt terreng med snaufjell og noe blåbærskog og myr. Det er ikke registrert noen viktige verdier i disse områdene. En senkning av vannstanden vil kunne drenere myrområdene noe. Det er imidlertid snakk om små arealer med fattig myr.

Arter

I vassdraget finnes det antakelig ål som er rødlistet med status sårbar (VU). For ål har regulering av magasinet trolig en viss negativ konsekvens i form av redusert næringstilbud. På bakgrunn av dette skal den nye dammen konstrueres med tanke på å lette oppvandring for ål. Forbedringer i vandringsmuligheter i nytt damanlegg vil veie noe opp for endringene i innsjøen. Det forventes at dette vil påvirke ålen positivt i forhold til dagens situasjon, da det ikke finnes slike innretninger i dammen i dag.

I vannet er det en stor røyebestand og en mindre ørretbestand. Økt nedtapping og større reguleringssone vil medføre at total produksjon av bunnfauna i innsjøen reduseres noe. Potensielt kan det medføre at fisken i innsjøen finner mindre mat og at tilveksten dermed avtar. Innsjøen domineres av en overtallig og småfallen røyebestand, som til tross for bra kvalitet beskrives å ha liten verdi. Basert på at en høy andel av bestanden er røde i fiskekjøttet beiter røyene trolig mye plankton, men det er ikke gjort diettanalyser for å bekrefte dette. Dersom plankton utgjør en vesentlig del av dietten til røyene, vil de negative effektene av å øke reguleringshøyden fra 1 til 4 meter reduseres. Ål er «altetende», men fanger det meste av byttedyrene sine på eller rett over bunnen. Ålen i vassdraget kan derfor være noe mer følsom for endringer i reguleringshøyden og i strandsonen i Storvatnet enn røya er.

Basert på Ferskvannsbiologens feltarbeid har vassdraget liten verdi for fisk. Imidlertid må det tas hensyn til at det finnes en forekomst av ål, selv om det mangler informasjon om forekomstens størrelse. Samlet sett må verdien for fisk derfor settes til høy. Det legges til grunn at ålens vandringsmuligheter tas hensyn til når ny dam prosjekteres, og at vanninntak utformes slik at ål ikke dras inn i vannledningsnett til settefiskanlegget. Ved valg av gode løsninger kan en ved bygging av ny dam og nytt vanninntak forbedre vandringsmulighetene for ål, og dette kan kompensere for eventuelle negative konsekvenser av økt reguleringshøyde i innsjøen.

Det finnes meget gode data på forekomster av fugl i området, og av arter som er observert som har tilknytning til vann er sivspurv med status nært truet (NT) og storløm.

Sivspurv er knyttet til et habitat med myr/kratt, og hekker gjerne på opphøyde tuer. Ifølge søker antas arten å påvirkes i liten grad av reguleringen i innsjøen. I tillegg vil arten oppholde seg i området i et tidsrom (mai-september) der reguleringsgraden i Storvatnet historisk sett er lav. Størst nedtapping skjer gjerne på senvinteren, i forkant av snøsmelting, og dette er også forventet etter det nye tiltaket.

Det finnes opplysninger om hekkende kongeørn i fjellet over Storvatnet. En endring i vannstanden vil ikke påvirke dette, men kongeørn bør ikke forstyrres i hekketida, så eventuelle anleggsarbeid bør unngås i perioden mars-juni.

I 2019 ble området befart og det ble ikke observert hekkende storlom. Det ble også konkludert med at de økologiske forholdene rundt vannet taler for at hekking er relativt lite sannsynlig siden terrenget ikke er egnet til dette. Men siden det er gjort observasjoner av storlom indikerer dette likevel at hekking kan forekomme i området. I tilfelle hekking vil en senkning av vannstanden med fire meter ha store konsekvenser. Storlom beveger seg svært dårlig på land og trenger umiddelbar nærhet fra vannkanten til reirplassen på vegetasjonen i strandsonen. Storlom er ikke rødlistet og er vurdert til å være en livskraftig bestand. På grunn av muligheten for hekkende storlom i Storvatnet vurderes verdien for fugl til middels ifølge rapporten om biologisk mangfold.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 28.08.2020. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jmfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til anlegget finnes de rødlistede artene ål (VU) og sivspurv (NT). Tiltaket vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 gitt utforming av vandringsmuligheter for ål.

Det er ikke registrert noen andre påvirkninger på Storvatnet enn settefiskanleggets vannuttak. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jmfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Brukerinteresser

Anlegget ligger ca. 1 km vest for fiskeværet Nusfjord som er et av Norges eldste, best bevarte og mest besøkte fiskevær. Storvatnet er noe brukt som fiskevann og det selges fiskekort. Selv om det er noe fiske i vannet så er Nordlaks Smolt AS sin vurdering at vannet brukes til rekreasjon og turisme i begrenset omfang. Det er etter tiltakshavers erfaring at den største nedtappingen skjer på senvinteren og utenfor den største turistsesongen. En større nedtapping om sommeren vil skje svært sjeldent og dermed berøre brukerinteressene i mindre grad.

Det er en hytte ved vannet og hytteeier er informert om tiltaket.

Reindrift

Tiltaket ligger ikke innenfor et reinbeiteområde.

Kulturminner

Det er gjort søk i kulturminnedatabasen Askeladden (28.08.2020) og det er ikke registrert noen kulturminner i nærheten av planlagt utbyggingsområde. I søknaden er det lagt med en uttalelse fra Nordland fylkeskommune av 23.01.2019 hvor de har uttalt at de ikke er kjent med noen kulturminner som vil bli berørt av tiltaket. Vi minner om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varslings av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i anleggsfasen, jf. kulturminneloven § 8.

Vanntemperatur, isforhold og lokalklima

Økt regulering vil kunne gi mer ustabile isforhold.

Samfunnmessige fordeler

Tiltaket vil øke produksjonen i anlegget slik at selskapet kan imøtekomme etterspørselen av smolt og dermed lønnsomheten til selskapet og arbeidsplassene til 3 fulltidsansatte og 2 deltidsansatte. Tiltaket gir mulighet for å sikre videreutvikling av anlegget og muligheter for nye investeringer, inkludert i RAS anlegg på litt lengre sikt. På sikt er det sannsynlig å øke antall arbeidsplasser, både i anleggsfase og driftsfase.

Oppsummering

Det planlagte prosjektet vil øke vannuttaket og reguleringsmuligheten til det eksisterende settefiskanlegget, noe som vil øke produksjonen i anlegget og sikre fremtidig lønnsomhet. Økt reguleringshøyde vil kunne redusere næringstilgangen til de lokale fiskebestandene, og det er spesielt viktig å ta hensyn til ålen (VU). En ny demning vil forbedre ålens vandringsmuligheter og trolig kunne veie opp for noe redusert mattilgang. Det er også observert flere fugler av interesse i området som sivspurv (NT), kongeørn og storlom. Reguleringsgraden i Storvatnet har historisk vært lav i sommermånedene og det er denne perioden som er viktigst for fuglene. For å unngå forstyrrelse av kongeørn i hekkeperioden må anleggsarbeid unngås i perioden mars-juni. Det er ikke observert noen verdifulle naturtyper som vil bli berørt av tiltaket.

Ut ifra de hydrologiske beregningene gjort for den økte produksjonen er det vist til at med det omsøkte reguleringsregimet vil det være nok vann i magasinet til full produksjon i et typisk tørt år. Ved ekstremt tørre år vil anlegget iverksette tiltak som reduserer vannuttaket. Vannbesparende tiltak inkluderer kansellering eller reduksjon av planlagte yngelinnett og uttak av kjøligere dypvann fremfor overflatevann. Det er søkt om å videreføre tidligere praksis om å ikke slippe minstevannføring. Slik vi

ser det er det ingen verdier nedstrøms demningen som vil nevneverdig berøres av å ikke slippe minstevannføring.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Nordlaks Smolt AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til uttak og regulering av Storvatnet. Det gis tillatelse til et gjennomsnittlig uttak på 417 l/s per år og et maksimalt uttak på 667 l/s. Videre gis det tillatelse til å regulere Storvatnet med 4 meter mellom HRV på kote 23 og LRV på kote 19. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til akvakulturloven

Etablering og utviding av akvakulturanlegg er tiltak som krever avklaring i forhold til mange lover og ulike myndigheter. Tiltaket skal være klarert i forhold til alle aktuelle lover før det ev. kan etableres. Før en kan sende inn en komplett søknad etter akvakulturloven må forholdet til vannressursloven være avklart med NVE, jf. pkt. 6.1.6 i Fiskeridirektoratets veileder og forskrift om samordning og tidsfrister i behandling av akvakultursøknader § 3 (FOR2010-05-18-708). Dette innebærer at en komplett søknad etter akvakulturloven må inneholde en konsesjon etter vannressursloven (§ 8) eller et vedtak om konsesjonsfritak (§18) til den konkrete etableringen eller utvidingen.

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggsaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Reguleringsgrenser og vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon.

Middelvannføring	l/s	547
Alminnelig lavvannføring	l/s	29
5-persentil sommer	l/s	88
5-persentil vinter	l/s	23
Største vannuttak	l/s	667
Gjennomsnittlig vannuttak	l/s	417
Høyeste regulerte vannstand (HRV)	moh	23
Laveste regulerte vannstand (LRV)	moh	19

Det er planlagt å regulere Storvatnet 4 m mellom HRV på kote 23 og LRV på kote 19. Fylkesmannen har uttalt at økt reguleringsgrensen vil kunne redusere ålens næringstilbud, men at etablering av forbedret vandringsmulighet vil kompensere for dette. Vi har ikke mottatt noen andre merknader til den omsøkte reguleringsgrensen som tilsier at den omsøkte reguleringen ikke skal aksepteres. NVE fastsetter derfor reguleringsgrensen som omsøkt.

Det er planlagt å øke det gjennomsnittlige vannuttaket fra 333 l/s til 417 l/s, med et maksimalt uttak på 667 l/s. Ut ifra de hydrologiske beregningene er det vist til at med det omsøkte reguleringsregimet vil det være nok vann i magasinet til full produksjon i et typisk tørt år. Ved knapphetssituasjoner vil anlegget kunne planlegge fremtidig produksjon og iverksette tiltak for å redusere vannbehovet.

Det er søkt om å ikke slippe minstevannføring i elveløpet nedstrøm dammen. Berørt strekning er forholdsvis kort, bratt, og vannføringen vil hovedsakelig gå innimellom større stein og blokker. Denne strekningen er ikke anadrom. Slik vi ser det vil ikke de allmenne interessene i elveløpet utsettes for en slik ulempe at det vil være nødvendig å fastsette et slikt krav.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Konsesjonen omfatter vannuttaket, dam og vannveien fram til anlegget/vannmåler, samt veien til dammen.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs miljøtilsyn og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

Nedenstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for konsesjonen. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Dam	Eksisterende dam skal erstattes av ny. Det skal sikres en god estetisk utforming av dammen tilpasset landskapet.
Inntak	Ny dam skal plasseres på samme plass som den gamle. Dammen skal bygges med vandringsløsning for ål. Eksisterende inntak i Storvatnet bestående av 2 inntaksledninger skal benyttes.
Vannvei	Eksisterende rør er planlagt beholdt. Rørene ligger i dagen og traseen er 290 m. Rørene består av ett 315 mm rør og ett 630 mm rør.
Største vannuttak	667 l/s (40 m ³ /min)
Gjennomsnittlig vannuttak	417 l/s (25 m ³ /min)
Vei	Eksisterende skogsbilvei som går fra fylkesveien og frem til dammen er planlagt å oppgradere til permanent vei. Dimensjonene blir de samme som i dag. Det må gjennomføres vurderinger for å vise at det er tilstrekkelig kapasitet til å ta unna flomvannføring i kulvert under fylkesveien.
Avbøtende tiltak	Anleggsarbeidet må ikke forstyrre hekkende kongeørn i influensområdet og må legges utenfor perioden mars-juni. Detaljplanlegging av avbøtende tiltak for ål skal gjøres i samråd med person med høy fiskefaglig kompetanse og godkjennes av NVE i detaljplangodkjenningen.

Det er angitt i tabellen hvorvidt det kan gjøres justeringer i forbindelse med detaljplanleggingen. Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jamfør vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Vassdragskonsesjon

I medhold av lov av 24. november 2000, nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 8, kgl. res. av 15. desember 2000 og fullmakt gitt av Olje- og energidepartementet 19. desember 2000

gis tillatelse til

Meddelt: NORDLAKS SMOLT AS, org.nr.: 991193332
Dato: 23.09.2020
Varighet: Ubegrenset
Ref.: 201901588-13

Kommune: Flakstad
Fylke: Nordland
Vassdrag: Storvatnet
Vassdragnr.: 181.1

I medhold av lov av 24. november 2000, nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 8, kgl. res. av 15. desember 2000 og fullmakt gitt av Olje- og energidepartementet 19. desember 2000, gir Norges vassdrags- og energidirektorat under henvisning til søknad av 11.02.2019 og til vedlagt notat, Bakgrunn for vedtak.

NORDLAKS SMOLT AS

konsesjon til vannuttak fra Storvatnet til settefiskproduksjon i Nusfjord på følgende vilkår:

1. Reguleringsgrenser og vannslipping

Magasin	Reguleringsgrenser		Reguleringshøyde m	Naturlig vannstand
	Øvre kote	Nedre kote		
Storvatnet	23	19	4	19

Reguleringsgrensene skal markeres med faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner. Høydene refererer seg til SKs høydesystem (NN 1954).

Det er gitt tillatelse til et maksimalt uttak på 667 l/s og et gjennomsnittlig uttak over året på 417 l/s.

Det er ikke satt krav til slipp av minstevannføring.

Konsesjonen gjelder regulering og vannuttak i samsvar med den framlagde planen til produksjon av settefisk og kan ikke gjøres gjeldende for andre former for utnyttelse. Vannforbruket skal måles og registreres og dokumenteres overfor NVE på forlangende.

2. Bortfall av konsesjon

Konsesjonen bortfaller hvis ikke arbeidet er satt i gang senest tre år etter at den ble gitt, jf. vannressursloven § 27. Det samme gjelder hvis arbeidet deretter blir innstilt i mer enn to år. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) kan forlenge fristen én gang med inntil tre nye år.

3. Konsesjonærs ansvar ved anlegg/drift m.v.

Konsesjonæren plikter å påse at han selv, hans kontraktører og andre som har med anleggsarbeidet og driften å gjøre, unngår ødeleggelse av naturforekomster, landskapsområder, fornminner m.v., når dette er ønskelig av vitenskapelige eller historiske grunner eller på grunn av områdenes naturskjønnhet eller egenart. Dersom slike ødeleggelse ikke kan unngås, skal rette myndigheter underrettes i god tid på forhånd.

4. Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Godkjenning av planer og tilsyn med utførelse og senere vedlikehold og drift av anlegg og tiltak som omfattes av denne post er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med dette dekkes av konsesjonæren.

Konsesjonæren plikter å legge fram for NVE detaljerte planer med nødvendige opplysninger, beregninger og kostnadsoverslag for reguleringsanleggene. Arbeidet kan ikke settes i gang før planene er godkjent. Anleggene skal utføres solid, minst mulig skjemmende og skal til enhver tid holdes i full driftsmessig stand.

Konsesjonæren plikter å planlegge, utføre og vedlikeholde hoved- og hjelpeanlegg slik at det økologiske og landskapsarkitektoniske resultat blir best mulig.

Kommunen skal ha anledning til å uttale seg om planene for anleggsveger, massetak og plassering av overskuddsmasser.

Konsesjonæren plikter å skaffe seg varig råderett over tipper og andre områder som trenges for å gjennomføre pålegg som blir gitt i forbindelse med denne post.

Konsesjonæren plikter å foreta en forsvarlig opprydding av anleggsområdene. Oppryddingen må være ferdig senest 2 år etter at vedkommende anlegg eller del av anlegg er satt i drift.

Hjelpeanlegg kan pålegges planlagt slik at de senere blir til varig nytte for allmennheten dersom det kan skje uten uforholdsmessig utgift eller ulempe for anlegget.

Ansvar for hjelpeanlegg kan ikke overdras til andre uten NVEs samtykke.

NVE kan gi pålegg om nærmere gjennomføring av plikter i henhold til denne posten.

5. Naturforvaltning

I

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet

- a. å sørge for at forholdene i Storvatnet er slik at de stedeagne fiskestammene i størst mulig grad opprettholder naturlig reproduksjon og produksjon og at de naturlige livsbetingelsene for fisk og øvrige naturlig forekommende plante- og dyrepopulasjoner forringes minst mulig,
- b. å kompensere for skader på den naturlige rekruttering av fiskestammene ved tiltak,
- c. å sørge for at fiskens vandringsmuligheter i vassdraget opprettholdes og at overføringer utformes slik at tap av fisk reduseres,
- d. å sørge for at fiskemulighetene i størst mulig grad opprettholdes.

II

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å sørge for at forholdene for plante- og dyrelivet i området som direkte eller indirekte berøres av utbyggingen forringes minst mulig og om nødvendig utføre kompenserende tiltak.

III

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å sørge for at friluftslivets bruks- og opplevelsesverdier i området som berøres direkte eller indirekte av anleggsarbeid og ev. regulering tas vare på i størst mulig grad. Om nødvendig må det utføres kompenserende tiltak og tilretteleggingstiltak.

IV

Konsesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Miljødirektoratet å bekoste naturvitenskapelige undersøkelser samt friluftslivsundersøkelser i de områdene som berøres av utbyggingen. Dette kan være arkiveringsundersøkelser. Konsesjonæren kan også tilpliktes å delta i fellesfinansiering av større undersøkelser som omfatter områdene som direkte eller indirekte berøres av utbyggingen.

V

Konsesjonæren kan bli pålagt å dekke utgiftene til ekstra oppsyn, herunder jakt- og fiskeoppsyn i anleggstiden.

VI

Alle utgifter forbundet med kontroll og tilsyn med overholdelsen av ovenstående vilkår eller pålegg gitt med hjemmel i disse vilkår, dekkes av konsesjonæren.

6. Automatisk fredete kulturminner

Konsesjonæren plikter i god tid før anleggsstart å undersøke om tiltaket berører automatisk fredede kulturminner etter lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 9. Viser det seg at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredede kulturminner, plikter konsesjonæren å søke om dispensasjon fra den automatiske fredningen etter kulturminneloven § 8 første ledd, jf. §§ 3 og 4.

Viser det seg i anleggs- eller driftsfasen at tiltaket kan være egnet til å skade, ødelegge, flytte, forandre, skjule eller på annen måte utilbørlig skjemme automatisk fredete kulturminner som hittil ikke har vært kjent, skal melding om dette sendes fylkeskommunens kulturminneforvaltning med det samme og arbeidet stanses i den utstrekning tiltaket kan berøre kulturminnet, jf. lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 8 annet ledd, jf. §§ 3 og 4.

7. Ferdsel m.v.

Konsesjonæren plikter å erstatte utgifter til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veger, bruer og kaier, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. I tvisttilfelle avgjøres spørsmålet om hvorvidt vilkårene for refusjonsplikten er til stede, samt erstatningens størrelse ved skjønn på konsesjonærens bekostning.

Konsesjonæren plikter i nødvendig utstrekning å legge om turiststier og klopper som er i jevnlig bruk og som vil bli neddemmet eller på annen måte ødelagt/utilgjengelige. Veger, bruer og kaier som konsesjonæren bygger, skal kunne benyttes av allmennheten, med mindre NVE treffer annen bestemmelse.

8. Terskler m.v.

I de deler av vassdragene hvor inngrepene medfører vesentlige endringer i vannføring eller vannstand, kan NVE pålegge konsesjonæren å bygge terskler, foreta biotopjusterende tiltak, elvekorreksjoner, opprensninger m.v. for å redusere skadevirkninger.

Dersom inngrepene forårsaker erosjonsskader, fare for ras eller oversvømmelse, eller øker sannsynligheten for at slike skader vil inntreffe, kan NVE pålegge konsesjonæren å bekoste sikringsarbeider eller delta med en del av utgiftene forbundet med dette.

Arbeidene skal påbegynnes straks detaljene er fastlagt og må gjennomføres så snart som mulig.

Terskelpålegget vil bygge på en samlet plan som ivaretar både private og allmenne interesser i vassdraget. Utarbeidelse av pålegget samt tilsyn med utførelse og senere vedlikehold er tillagt NVE. Utgiftene forbundet med tilsynet dekkes av konsesjonæren.

9. Hydrologiske observasjoner, kart m.v.

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av NVE utføre de hydrologiske observasjoner som er nødvendige for å ivareta det offentlige interesser og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

De tillatte reguleringsgrenser markeres ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle kart som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene, skal sendes Statens kartverk med opplysning om hvordan målingene er utført.

10. Krav om skilting og merking

Ved alle reguleringsmagasin skal det settes opplysningsskilt på steder som er lett synlig for allmennheten. Skiltene skal inneholde opplysninger om fastsatte reguleringsgrenser og om hvordan vannstanden i magasinet kan kontrolleres. Skiltene utforming og plassering skal være i tråd med NVEs gjeldende veileder.

De partier av isen på vann og inntaksmagasiner som mister bæreevnen på grunn av regulerings- og overføringene må markeres på kart på opplysningsskilt og merkes eller sikres.

For alle vassdragsanlegg skal det etableres og opprettholdes hensiktsmessige sikringstiltak av hensyn til allmennhetens normale bruk og ferdsel på og ved anleggene.

11. Etterundersøkelser

Konsesjonæren kan pålegges å utføre og bekoste etterundersøkelser av regulerings virkninger for berørte interesser. Undersøkelserapportene med tilhørende materiale skal stilles til rådighet for det offentlige. NVE kan treffe nærmere bestemmelser om hvilke undersøkelser som skal foretas og hvem som skal utføre dem.

12. Luftovermetning

Konsesjonæren plikter i samråd med NVE å utforme anlegget slik at mulighetene for luftovermetning i magasiner, åpne vannveger og i avløp til elv, vann eller sjø blir minst mulig. Skulle det likevel vise seg ved anleggets senere drift at luftovermetning forekommer i skadelig omfang, kan konsesjonæren etter nærmere bestemmelse av NVE bli pålagt å bekoste tiltak for å forhindre eller redusere problemene, herunder forsøk med hel eller delvis avstengning av anlegget for å lokalisere årsaken.

13. Varslingsplikt

Konsesjonæren plikter å varsle NVE om navne- og/eller adresseendringer. Ved eventuell overdragelse av anlegget skal NVE bli varslet om overdragelsen i forkant.

14. Kontroll med overholdelsen av vilkårene

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av Olje- og energidepartementet til kontroll med overholdelsen av de oppstilte vilkår. Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere regler som fastsettes av Olje- og energidepartementet.

For å sikre at vedtak i medhold av vannressursloven blir gjennomført, kan den ansvarlige pålegges tvangsmulkt til staten, jf. vannressursloven § 60. Pålegg om mulkt er tvangsgrunnlag for utlegg. Når et

rettstridig forhold er konstatert kan det gis pålegg om retting og om nødvendig pålegges stans i pågående virksomhet, jf. vannressursloven § 59.

Overskrides konsesjon eller konsesjonsvilkårene eller pålegg fastsatt med hjemmel i vannressursloven kan det ilegges overtredelsesgebyr, eller straff med bøter eller fengsel inntil tre måneder, jf. vannressursloven §§ 60a og 63 første ledd bokstav c.

Rune Flatby

Gry Berg

direktør

seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.